

ριέργων, οἵτινες, ὑπολαβόντες ἐπὶ τέλους αὐτὸν μαινόμενον, τὸν ἐκράτησαν ἵνα μὴ ριφθῆ δῆθεν εἰς τὸ ἐγγὺς ὕδωρ. Ἐπανερχόμενος ἐκ τοῦ περιπάτου εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Ῥακίνας ἔγραφε μίαν πρὸς μίαν τὰς σκηνάς πρῶτον ἐν πιζῶ καὶ ἀρρυθμῶ λόγῳ, ἔπειτα δὲ ἐσκίρτα ὡς παιδίον καὶ ἔτριβε τὰς χεῖρας ὑπὸ χαρᾶς λέγων καθ' ἑαυτὸν «ἡ τραγωδία μου ἐτελειώθη· ἡ ταῦτης ἔντασις εἰς στίχους ἐμμέτρους γενήσεται αὐριον ἐν τρισὶν ὥραις».

Ὁ Ῥουσσὸ ἔγραφε τὴν πρῶτάν, ὁ Λεσάζ τὴν μεσημβριάν, ὁ Βύρων τὸ μεσονύκτιον. Ὁ Οὐμβόλδ ἐκοιμήτο μόνον 4 ὥρας, ἔγραφε δὲ πάντοτε ἐπὶ τῶν γονάτων. Ὁ Μίλτων ἐποίησε τὰς ἐξόχους ποιήσεις του ἐν ὥρᾳ βαθείας νυκτός, ἐξύπνιζε τὴν θυγατέρα του καὶ τῇ ὑπηγόρευε, τυφλὸς ὢν αὐτός. Ἡ Γεωργία Σάνδ εἰργάζετο 4—5 ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον· ὅταν ἀπνήδα, ἐκάπνιζε· κατὰ τὰς νυκτερινὰς μελέτας ἔπινε μόνον γάλα· τὰ εὐανάγνωστα χειρόγραφα τῆς αὐδέποτε οὐδεμίαν εἶχον διόρθωσιν. Ἀναπαυόμενος ἀπὸ τῶν κόπων ὁ Ῥισχειλιὲ ἔπαιζε μετὰ δωδεκάδοξ γαλῶν.

Ὁ Πασχάλ ἔγραφε συνήθως ἐπὶ λεπτοτάτων ταινιῶν χάρτου. Ὁ Βυφὼν ἤγεν ἐπὶ τοῦ χάρτου πέντε καθέτους γραμμὰς· ἐν μὲν τῇ πρώτῃ στήλῃ ἔγραφε τὴν ἰδέαν του οἷα πρῶτον παρίστατο ἐν τῇ αὐτοῦ διανοίᾳ· ἐν τῇ δευτέρᾳ προσετίθει, περὲλειπε, διώρθου, ἐξωνύχιζεν ἄχρις οὗ φθάσῃ εἰς τὴν πέμπτην στήλην, ὅπου ἡ φράσις ἦτο ἤδη ἀνεπίληπτος. Πολλάκις διώρθωσε μίαν ῥῆσιν εἰκοσάκις· κατὰ δὲ τὴν ῥητὴν ὁμολογίαν του, μιᾶ ἡμέρᾳ σαθράτου ἐδαπάνησε 14 ὥρας ὅπως τελειώσῃ μίαν μόνον περίοδον. Γνωστὸν ὑπάρχει ὅτι πρῶτος ὁ Βυφὼν εἶπε le style c'est l'homme. Ὁ Κυβιὲ τὸυναντίον οὐδέποτε διώρθου τὰ ἀπαξ γεγραμμένα, ἔλεγε δὲ μετὰ τοῦ Πιλᾶτου «ὄ γέγραφα, γέγραφα». Ὁ Βολταίρος συνείθιζε νὰ ἐκτυποῖ τὸ πρῶτον δοκίμιον καὶ ὕστερον ἐποίησε ὅσας ἔκρινεν ἀναγκαίαις προσθήκας ἢ ἀφαιρέσεις. Γελοϊότερος τοῦ Βολταίρου ἀπεδείχθη ὁ Βαλζάκ· τῶν μυθιστορημάτων τούτου τὸ πρῶτον σχέδιον περιεῖχεν ἐκάστοτε 40—50 σελίδας· ἀφ' οὗ ἤθελε τυπωθῆ ἐπυξά· νετο, ἐκαλλωπιζέτο, ἀπηκριβοῦτο καὶ πάλιν ἐτυποῦτο, οὕτως ὥστε πολλοὶ βίβλοι ἐτυπώθησαν ἐκκαίδεκάκις, αὐτὸς δὲ ἐδαπάνησε πλείονα ἢ ἔμελλε νὰ ἀπολάβῃ ἀμοιβῆς διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πρωτοτύπου. Τὰς «τύχας τοῦ Τηλεμάχου» διώρθωσεν ὁ Φανελὼν ἐπτάκις· ὁ Μίλτων ἀπὸ 40 στίχων ἐποίησεν ἀκολούθως 10· ὁ Βοακλὼ ἔλεγεν «ὁσάκις γράφω τέσσαρας λέξεις, ἀπαλείφω ὕστερον τὰς τρεῖς». Ὁ Ῥουσσὸ εἶχε μνήμην τοσοῦτον ἀσθενῆ, ὥστε οὐδέποτε κατάρθωσε νὰ ἀπομνημονεύσῃ ἕξ στίχους. «Μελετῶ ἐν τῇ κλίνῃ (λέγει ἐν ταῖς Ὁμολογίαις του), διασκέπτομαι καὶ μετὰ δυσκολίας καὶ κόπου

ἀπεριγράπτου διατυπῶ τὴν πρότασίν μου. Ἐγείρομαι λοιπὸν ἐκ τῆς κλίνης ἵνα τὴν γράψω ἐπὶ τοῦ χάρτου» ἀλλὰ πρὶν ἐνδυθῶ τὴν ἐλησμόνησα παντάπασι.» Ὁ Corneille ἔπασχε «πληθώραν φαντασίας», ἀλλ' ἀνεχαιτιζέτο πλειστάκις διὰ τὴν ἔλλειψιν ἢ μιᾶς λέξεως ἢ τῆς ὁμοιοκαταληξίας· τότε δὴ ἔτρεχε πρὸς τὸν ἀδελφόν του καὶ τὸν παρεκάλει νὰ εὔρη αὐτὸς τὸν κατάλληλον ὄρον. Ὁσάκις ἐπήρχετο εἰς τὸν νοῦν του πληθὺς ποιητικῶν εἰκόνων, ἔδενε τοὺς ὀφθαλμούς, κατεκλίνετο ἐπὶ τοῦ τάπητος καὶ ὑπηγόρευε τοὺς στίχους πρὸς τὴν ἑαυτοῦ σίζυγον. Ὁ Βύρων ἔλεγε «ζωὴ μου εἶναι τὸ ποιεῖν καὶ τὸ ἀπαγγέλλειν τὸ ποιούμενον, ὀθαντός μου δὲ τὸ γράφειν τὰ ποιήματά μου».

Τὸ πρωτότυπον τῆς ἐπομένης περισουδάτου ἐπιστολῆς τοῦ φειμνήστου Α. Κοραῆ ἀπεστάλη ἡμῖν ὑπὸ τοῦ ἐν Ἰθάκῃ φιλομούσου συνδρομητοῦ ἡμῶν κ. Κ. Ν. Παυλάτου, πρὸς ὃν ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν.

Σ. τ. Δ.

ΜΙΑ ΑΝΕΚΔΟΤΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΚΟΡΑΗ

Κύριε Κοκκινάκη,

Τὸν Γαρτοῦφον συνοιδευμένον μὲ τὴν ἐπιστολήν σου ἔλαβα, καὶ σ' εὐχαριστῶ. Πρὸ αὐτοῦ ἄλλα βιβλία δὲν μὲ ἤλθαν ἀπὸ μέρους σου· καὶ ἐπειδὴ παρέπεσαν καὶ ἄλλων ἀποστάματα διὰ τὰς περιστάσεις, πιθανὸν ὅτι ἔπαθαν καὶ τὰ ἰδικά σου τὴν αὐτὴν τύχην.

Ἡ μετάφρασις εἶναι καλὴ, ὅχι ὅμως χωρὶς σφάλματα. Νὰ τὰ σημειώσω, ὡς ἐπιθυμοῦμαι, δὲν μὲ συγχωροῦσιν οὐτ' αἱ πολλοὶ καὶ βαρεῖται ἀσχολοῦμαι μου, οὐτ' ἡ σχεδὸν ἐβδομηκονταετής μου ἡλικία, στολισμένη μὲ λαμπρὰν ἀρθριτικὴν νόσον.

Πηγὴ πρώτη δυσκολεύουσα τὴν ἀκριβῆ μετάφρασιν εἶναι ἡ βάρβαρος ῥίμα, ἣτις ἐπροσκολλήθη καὶ εἰς ἡμᾶς ὡς ψῶρα. Εἰς τὰς βαρβάρους τῶν Εὐρωπαίων γλώσσας, ἦτον ἴσως ἀναγκαῖον τὸ ὁμοιοτέλεuton, διὰ νὰ τῶν μετρίασῃ τὴν τραχύτητα· ἀλλ' εἰς τὴν ἰδικήν μας, ἂν καὶ βαρβαρωθεῖσαν, πολὺ ὅμως ὑπερτέρον ἐκεῖνων, ἡ ῥίμα ἐμβῆκε δι' ὄργην τῶν Μουσῶν.—Ἄλλ' εἶναι νόστιμος εἰς τὴν ἀκοήν.—Αἱ! καὶ τί δὲν κάμνει νόστιμον ἡ ἕξις; Ἐχουσι καὶ οἱ Αἰθίοπες τὰς Ἀφροδίτας των, ὡς ἡμεῖς οἱ λευκοδερμοὶ· ἔχουσι καὶ ποιητὰς, ἐκ τῶν ὁποίων δὲν ἀλλάσσοισιν οὐδὲ ἓνα πρὸς δέκα Ὀμήρους.

Ὅπως ἂν ἦναι, παρακαλῶ καὶ σὲ καὶ τοὺς ὁμοίους σου στιχοῦργοις, ἐὰν δὲν ἦναι (καὶ φοβοῦμαι μὴ δὲν εἶναι πλέον) δυνατὸν νὰ ἐξορίσετε τὴν ῥίμαν, νὰ φυλάξετε κἂν εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν ἐξουσίαν καὶ τῶν ἀνομοιοτελεύτων σίχων, καὶ νὰ μεταφράξετε κάποτε τὰς ξενικὰς κωμωδίας καὶ εἰς πεζὸν λόγον. Δὲν ἔκαμνες κκαὶ νὰ μεταφράσῃς τὸν Μισάνθρωπον τοῦ Μολιέρου εἰς τὸ πεζὸν, ἢ καὶ αὐτόν σου τοῦ-